

اظهاری نظر کارشناسی درباره:

«لایحه اعطای تسهیلات از محل منابع صندوق توسعه ملی

برای ایجاد اشتغال در روستاها با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته، عشایری و مرزی»

(ویرایش پنجم)

مقدمه

لایحه «اعطای تسهیلات از محل منابع صندوق توسعه ملی برای ایجاد اشتغال در روستاها با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته، عشایری و مرزی» با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور در جلسه ۱۳۹۵/۸/۲۳ هیئت وزیران با قید دو فوریت به تصویب رسیده است. این لایحه در آذرماه ۱۳۹۵ جهت بررسی به مجلس شورای اسلامی و کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات تقدیم شد و پس از بررسی در این کمیسیون تحت عنوان لایحه «حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی» در تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۵ مصوب گردید و برای طی مراحل قانونی به صحن علنی مجلس شورای اسلامی ارائه شده است.

این لایحه پس از ارائه در صحن علنی برای بررسی و رسیدگی مجدد به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات اعاده شد و پس از بررسی‌های مکرر در این کمیسیون، در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۳/۲۱ اصلاحاتی به شرح زیر (متن جایگزین ۱) به تصویب رسیده است.

به طور کلی مرکز پژوهش‌های مجلس بر این باور است که سپردن اجرای این مصوبات به سازمان برنامه و بودجه، نظارت بر عملکرد و اثربخشی آن را دچار چالش اساسی می‌کند، زیرا مجلس شورای اسلامی نمی‌تواند در صورت عدم عملکرد صحیح معاون رئیس‌جمهور را استیضاح و یا تغییر دهد و ارائه این مصوبات از سوی سازمان برنامه و بودجه با همکاری معاونت توسعه روستایی بدون در نظر گرفتن نقش وزارت جهاد کشاورزی، وزارت کار و شورای عالی اشتغال، علاوه بر اینکه تداخل وظایف را به دنبال خواهد داشت و از پاسخگویی وزارتخانه‌های مذکور در این خصوص نیز خواهد کاست در ادامه اهم ایرادهای اساسی وارد بر لایحه و اظهار نظر مرکز پژوهش‌های مجلس پیرامون مواد جایگزین ارائه می‌شود.

مخصوص صحن علنی

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت:

۲۲۱

شماره چاپ:

۴۲۳

تاریخ چاپ:

۱۳۹۶/۴/۱۷

معاونت پژوهش‌های

اقتصادی

دفاتر: مطالعات اقتصادی

مطالعات زیربنایی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۲۰۱۵۳۰۰-۶

تاریخ انتشار:

۱۳۹۶/۴/۱۳

اهم ایرادهای اساسی لایحه

اهم ایرادهای اساسی لایحه که در گزارش تفصیلی مرکز بدان اشاره شده بود به این شرح است:

۱. انحراف اعتبارات به سمت نواحی شهری بر خلاف عنوان لایحه

سهیم کردن شهرهای زیر ۱۰ هزار نفر جمعیت در تسهیلات مد نظر لایحه (در مواد (۱) و (۴) لایحه)، عملاً دست روستاها و عشایر را در بهره‌مندی از این اعتبارات خالی خواهد گذاشت و قطعاً مغایر با عنوان لایحه است.

۲. عدم پیش‌بینی متولی مناسب و نظارت‌پذیر برای لایحه

در این لایحه، دستگاه اجرایی متولی که باید نقش محوری و میدانی را در توزیع بهینه اعتبارات، متناسب با قابلیت‌های نواحی روستایی و عشایری ایفا نماید و مهمتر از همه، در برابر مجلس شورای اسلامی در خصوص آثار و عملکرد اعتبارات پاسخگو باشد، تعیین نشده است.

۳. غفلت از صنایع تبدیلی و بسته‌بندی در زمره طرح‌های ماده (۴) لایحه

با وجود اینکه خام فروشی کشاورزی یکی از معضلات اساسی رشد بخش کشاورزی و اقتصاد روستایی است و مورد تأکید ویژه مقام معظم رهبری است، ولی این صنایع در زمره طرح‌های اولویت‌دار ماده (۴) لایحه مورد توجه قرار نگرفته است. این در حالی است که سیاست‌های کلی کشاورزی نظام نیز به صراحت بر «گسترش فعالیت‌های مکمل و اقتصادی به‌ویژه صنایع تبدیلی و روستایی» تأکید کرده‌اند.

۴. تعیین ضوابط دوگانه برای توزیع اعتبارات موضوع لایحه

لایحه به قدری با شتابزدگی تهیه شده است که دو ضابطه متفاوت برای توزیع اعتبارات در آن مد نظر قرار گرفته است. در تبصره «۲» ماده (۱)، معیارهای جمعیت روستایی، نرخ بیکاری و عکس درآمد سرانه استان و در ماده (۵)، معیارهای بیکاران روستایی، جمعیت عشایری، مناطق مرزی و مناطق محروم و شاخص‌های مصوب شورای عالی اشتغال و ستاد اقتصاد مقاومتی برای تصمیم‌گیری در خصوص چگونگی توزیع اعتبارات ذکر شده‌اند. جالب اینکه معلوم نیست با چه منطقی در ماده (۵)، از جمعیت روستایی به‌عنوان معیار برای تعیین سهم استان‌ها نام برده شده است، ولی جمعیت روستایی مد نظر قرار نگرفته است!

۵. عدم تعیین معیارهای ارزیابی طرح‌های متقاضیان کارآفرینی

هیچ معیاری برای ارزیابی طرح‌های ارائه شده از سوی متقاضیان کارآفرینی در لایحه تعیین نشده است. در حالی که شایسته آن بود که بر اساس جهت‌گیری‌های اسناد فرادستی نظام در زمینه اقتصاد مقاومتی و اشتغال، معیارهای کلی از جمله، صادرات محوری، خلق ارزش افزوده، پایداری و عدم تخریب محیط‌زیست و منابع پایه تولید در لایحه ذکر می‌شد تا از برخوردهای سلیقه‌ای جلوگیری گردد.

۶. بی‌توجهی به سیاست‌های کلی نظام

بررسی‌ها حاکی از آن است که سیاست‌های کلی نظام در حوزه‌های اشتغال؛ تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی و اقتصاد مقاومتی، توجه به برخی مؤلفه‌ها را در سیاست‌های اقتصادی و اشتغال‌زایی ضروری دانسته‌اند. از جمله آنها می‌توان به مواردی مانند استفاده از ظرفیت نیروی انسانی متخصص در بنگاه‌های اقتصادی؛ آینده‌نگری در بنگاه‌های اقتصادی؛ حمایت از تجاری‌سازی ایده‌ها

و پشتیبانی از شرکت‌های نوپا و نوآور؛ هدایت و تقویت تحقیق و توسعه و نوآوری‌ها؛ بهره‌گیری از جذب و انتقال دانش فنی و فناوری‌های روز؛ گسترش اقتصاد دانش‌بنیان؛ تکمیل زنجیره تولید از مواد خام تا محصولات نهایی و سرمایه‌گذاری خطرپذیر متضمن تحقیق و توسعه اشاره کرد. انتظار از یک لایحه که به لحاظ جایگاه حقوقی کشور، باید بسیار عملیاتی‌تر از سیاست کلی نظام باشد، تعیین نحوه عملیاتی‌سازی آرمان‌های بلند مذکور در سیاست‌های کلی نظام است. در حالی که لایحه مذکور نسبت به همه موارد فوق کاملاً مسکوت است!

۷. بی‌توجهی به نقش وزارت جهاد کشاورزی به‌عنوان متولی قانونی توسعه روستایی کشور

در حال حاضر بخش کشاورزی و کسب‌وکارهای وابسته، سهم عمده‌ای از اقتصاد روستایی را تشکیل می‌دهند. از سوی دیگر نیز بر اساس ماده (۱) قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی، مسئول توسعه روستایی کشور وزارت جهاد کشاورزی تلقی شده است. اراضی کشاورزی، منابع طبیعی، تشکله‌ها و اتحادیه‌ها و حتی برخی از صندوق‌های سرمایه‌گذاری در اختیار یا تحت نظارت وزارت جهاد کشاورزی هستند. جزء «۳» بند «۲» ماده (۲۳) مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص برنامه ششم توسعه نیز بر سیاستگذاری و مدیریت توسعه روستایی در وزارت جهاد کشاورزی تأکید کرده است. با وجود این، در لایحه مذکور جایگاه و نقش وزارت جهاد کشاورزی اصولاً مشخص نشده است. حتی نام این دستگاه در ماده (۷) لایحه، در زمره دستگاه‌هایی که باید آیین‌نامه اجرایی قانون را تهیه کنند، دیده نشده است!

۸. عدم تعیین تکلیف برای سیستم بانکی در خصوص ارائه سریع تسهیلات به طرح‌های کارآفرینی مورد تأیید

انتظار بر این است که طرح‌های اشتغال‌زای دارای توجیه و پربازده، در حداقل زمان ممکن بتوانند منابع مورد نیاز را دریافت کنند. ولی عدم ضابطه‌گذاری قانونگذار در این زمینه، دست دستگاه‌های اجرایی را برای گرفتار کردن متقاضیان کارآفرینی، در رویه‌های کاغذبازی اداری به‌شدت باز گذاشته است. کما اینکه در پیوست تهیه شده برای لایحه از سوی دولت، فرآیند اداری بسیار طولانی و ناکارآمدی برای بررسی و تأیید طرح‌ها در نظر گرفته شده است. در این پیوست مقرر شده است، در ابتدا طرح‌های اولویت‌دار بر اساس درخواست متقاضی، توسط فرمانداری‌ها یا دستگاه‌های اجرایی متولی، به دفتر امور روستایی و شوراهای استانداری معرفی شود. پس از ارائه طرح به دفتر امور روستایی و شوراهای استانداری، اولویت آن در کمیته اجرایی، مرکب از مدیرکل امور روستایی و شوراهای استانداری (رئیس)، مدیر مؤسسه عامل در استان (دبیر)، مدیرکل امور اقتصادی استانداری و نماینده دستگاه اجرایی صادرکننده مجوز در استان بررسی می‌شود. سپس در صورت تأیید کمیته اجرایی، طرح مذکور به مؤسسه عامل برای بررسی ارجاع می‌شود. به بیان دیگر، در عین حالی که مدیر مؤسسه عامل، عضو کمیته بررسی طرح‌هاست؛ ولی با وجود این، پس از تأیید کمیته، مؤسسه عامل مجدداً آن را باید بررسی کند. بنا به دلایل زیر، این امر نه‌تنها منجر به بهبود فضای کسب‌وکار نخواهد شد؛ بلکه مانع اساسی جدیدی را بر موانع متعدد موجود خواهد افزود.

۹. عدم جامعیت لایحه از منظر همخوانی عنوان و محتوای لایحه

با وجود اینکه عنوان لایحه، «حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی» است؛ ولی لایحه، تنها به موضوع برداشت منابع صندوق و توزیع تسهیلات بین متقاضیان پرداخته است.

۹-۱. گره زدن تصویب و بررسی طرح‌های متقاضیان، به کمیته اداری سطح بالا و تشدید کاغذبازی

سؤالی که مطرح می‌شود، عبارت از آن است که جلسات اداری در این سطح بالا، سالی چند بار می‌تواند تشکیل شود و مسئولان

استانی مذکور اصولاً تا چه حدی می‌توانند به بررسی انبوهی از طرح‌های متقاضیان در استان بپردازند؟ مدیر مؤسسه عامل در استان و مدیران کل استانداری که مسائل و دغدغه‌های مختلفی در طول سال دارند، تا چه حدی فرصت بررسی کارشناسانه طرح‌ها را پیدا خواهند کرد؟ نکته جالب اینکه طرح فرد متقاضی، پس از طی این چرخه اداری طولانی و اخذ موافقت کمیته استانی، از نو به مؤسسه عامل استان برای بررسی مجدد ارجاع می‌گردد.

۲-۹. تحمیل هزینه‌های سفر بالا و رفت‌وآمد بر روستاییان و عشایر

مشکل ارائه پرونده و پیگیری آن تا تصویب در کمیته و مؤسسه عامل استانی مربوطه، در استان‌های با پهنا وسیع، دوچندان خواهد بود. زیرا در استان‌هایی مانند سیستان و بلوچستان، شهرستان‌ها از مرکز استان چندصد کیلومتر فاصله دارند. برای نمونه، یک فرد روستایی ساکن شهرستان کنارک، چند بار باید مسافت ۶۱۳ کیلومتری را بین کنارک و زاهدان طی کند و هزینه‌های رفت‌وآمد مضاعف بپردازد تا بتواند در نهایت، موافقت کمیته‌های دیوان‌سالارانه را اخذ کند؟

۳-۹. عدم تعیین شرایط از نظر وثایق و تضامین

در حال حاضر، در لایحه هیچ ضابطه‌ای در خصوص شرایط اخذ وام از نظر وثایق و تضامین در نظر گرفته نشده است و این امر، گرفتاری هرچه بیشتر متقاضیان کارآفرینی در سیستم بانکی را رقم می‌زند. به‌ویژه اینکه در پیوست لایحه، تصریح شده است که پرداخت تسهیلات، پس از ارائه مستندات مورد تأیید مؤسسه عامل صورت می‌گیرد. ناگفته پیداست که عبارت «مستندات مورد تأیید مؤسسه عامل»، بسیار تفسیرپذیر بوده و لذا امکان اعمال سلیقه و گرفتار کردن هرچه بیشتر متقاضیان کارآفرینی، از طریق مطالبه وثایق و تضامین سنگین را به راحتی فراهم می‌کند.

۴-۹. عدم قابلیت کمیته پیشنهادی در تشخیص طرح‌های کارآفرینانه و اشتغال‌زا بر مبنای استعدادهای محلی

تجربه نشان داده است که تشخیص برخورداری طرح‌های اقتصادی از توجیه و تناسب داشتن آن با قابلیت‌های اقتصادی روستاها و نواحی عشایری، از دل جلسات اداری بر نمی‌آید؛ بلکه این امر باید توسط کمیته‌ای مرکب از متخصصان کسب‌وکار و کارآفرینی و برخوردار از شناخت منطقه مربوطه و بازار انجام شود. امروزه بر اساس رویکرد برنامه‌ریزی محلی، طراحی طرح‌های دارای توجیه در سطوح محلی (خود شهرستان) و در چارچوب ضوابط طرح‌های بالادستی انجام می‌شود. همان‌طور که ملاحظه می‌شود، عدم تعیین ضوابط کلی توسط قانونگذار، به خوبی می‌تواند قانون را از مسیر اهداف اصلی خود خارج کند.

۱۰. بی‌توجهی به رویکرد خوشه‌ای و زنجیره‌ای، بر خلاف تأکید ماده (۲۷) قانون برنامه ششم توسعه

۱۱. عدم اختصاص سهم مشخصی از اعتبارات به طرح‌های کارآفرینی صادرات‌گرا

۱۲. بی‌توجهی به سازوکار مطالعه، تهیه و اجرای طرح‌های اقتصادی صادرات‌گرا و دانش‌بنیان

۱۳. بی‌توجهی به هدایت اعتبارات مربوطه از طریق تشکلهایی مانند اتحادیه‌ها، کشت و صنعت‌ها و شرکت‌های

سهامی زراعی

۱۴. بی‌توجهی به کاهش ریسک سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و روستاییان در ورود به فعالیت‌های اقتصادی نوپدید و

با فناوری بالا

۱۵. بی‌توجهی به تقویت توان فنی و کارشناسی نواحی روستایی و عشایری برای ورود به بازارهای جهانی

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

شایان ذکر است که عدم رفع ایرادهای اساسی فوق، اثربخشی لایحه «حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی» را به مراتب کاهش می‌دهد و زمینه را برای انحراف اعتبارات از مسیر تولید و روندهای بوروکراتیک اعطای وام فراهم می‌کند. لذا پیشنهاد مرکز پژوهش‌های مجلس، ارجاع مجدد لایحه به کمیسیون، به‌منظور رفع ایرادهای مذکور است؛ به‌ویژه اینکه عنوان لایحه به «حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی» تغییر یافته است و لذا باید ملزومات کارآفرینی روستایی به‌صورت جامع‌تر در لایحه دیده شوند. ولی در صورت اصرار نمایندگان محترم بر تصویب لایحه، بهره‌گیری از اظهار نظر مرکز پژوهش‌های مجلس و برخی از پیشنهادهای چابی نمایندگان محترم در پیوست ۵، به شماره چاپ ۴۲۲ مورخ ۱۳۹۶/۳/۲۴ به شرح زیر می‌تواند در ارتقای لایحه بسیار مؤثر باشد:

- پیشنهاد آقای حسن پور به‌عنوان ماده (۱) مکرر
- پیشنهاد آقای مصری به عنوان پیشنهاد الحاق ماده (۱)
- پیشنهاد آقای حاجی‌دلگانی به عنوان ماده (۶)
- پیشنهاد آقایان مفتاح، زرآبادی، باستانی، منصور، قاضی‌پور و مسعود گودرزی به‌عنوان ماده الحاقی

جدول پیشنهادها و اظهار نظر کارشناسی
پیرامون متن جایگزین مصوبات کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

ماده (۱)

به منظور تحقق اهداف سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به صندوق توسعه ملی اجازه داده می‌شود تا با هدف ارتقای تولید و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با تصویب هیئت امنای صندوق، معادل ریالی یک میلیارد و پانصد میلیون (۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از منابع صندوق را به صورت قرض‌الحسنه نزد بانک‌ها، مؤسسات اعتباری، صندوق کارآفرینی امید و سایر صندوق‌های مجاز، سپرده‌گذاری کند تا این منابع صرف اعطای تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی برای ایجاد اشتغال در روستاها با اولویت روستاهای واقع در مناطق مرزی و مناطق عشایری و اقشار آسیب‌پذیر شود.

تبصره «۱»- تبدیل دلار به ریال ناشی از اجرای این قانون نباید موجب افزایش دارایی‌های خارجی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران شود.

تبصره «۲»- تسهیلات موضوع این ماده بین استان‌ها براساس شاخص ترکیبی جمعیت روستایی، نرخ بیکاری و عکس درآمد سرانه استان توزیع می‌شود.

پیشنهاد جایگزین کمیسیون:

به منظور تحقق اهداف سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به صندوق توسعه ملی اجازه داده می‌شود تا با هدف ارتقای تولید و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با تصویب هیئت امنای صندوق، معادل ریالی یک میلیارد و پانصد میلیون (۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از منابع صندوق را به صورت قرض‌الحسنه نزد بانک کشاورزی، توسعه تعاون و صندوق کارآفرینی امید سپرده‌گذاری کند تا این منابع صرف اعطای تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی برای ایجاد اشتغال در روستاها و شهرهای زیر ده هزار نفر جمعیت با اولویت روستاها و شهرهای زیر ده هزار نفر جمعیت واقع در مناطق مرزی و مناطق عشایری شود.

تبصره «۱»- تبدیل دلار به ریال ناشی از اجرای این قانون نباید موجب افزایش دارایی‌های خارجی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران شود.

تبصره «۲»- تسهیلات موضوع این ماده بین استان‌ها براساس شاخص ترکیبی جمعیت روستایی، نرخ بیکاری و عکس درآمد سرانه استان توزیع می‌شود.

اظهار نظر کارشناسی:

– بهتر است بانک‌های تخصصی نظیر بانک‌های کشاورزی و پست بانک، صندوق کارآفرینی امید، صندوق مادر تخصصی حمایت از صنایع کشاورزی، صندوق تعاون روستایی ایرانیان، به شرط مشارکت در تأمین منابع مکمل، در موضوع عاملیت در اولویت قرار گیرند. ضمن اینکه به جهت سابقه و شناسایی محرومان روستایی توسط کمیته امداد، می‌توان از پتانسیل این نهاد نیز بهره گرفت.

– پیشنهاد حذف عبارت «و شهرهای زیر ده هزار نفر جمعیت» وجود دارد. با آنکه این عبارت در ماده (۴) نیز هست، ولی جایگاه موضوعی ندارد، زیرا با عنوان و هدف لایحه مبنی بر ایجاد و توسعه اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری سنخیتی ندارد و از سوی دیگر این امر جامعه هدف لایحه را نامشخص می‌سازد حال آنکه باید برای افزایش اثربخشی و کارکرد منابع پیش‌بینی شده، جامعه هدف به طور جزئی‌تر و دقیق‌تر تعیین گردد و شاخص‌های کمی مشخصی ارائه شود.

ماده (۲)

بانک‌ها و صندوق‌های عامل مکلفند بازپرداخت منابع صندوق توسعه ملی را تضمین نمایند. عاملیت این طرح‌ها به بانک‌ها و صندوق‌هایی داده می‌شود که از منابع خود و منابع موضوع این قانون به صورت تلفیقی تسهیلات اعطا نمایند.

تبصره- صندوق کارآفرینی امید به قانون «فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۹» اضافه می‌شود.

پیشنهاد جایگزین کمیسیون:

بانک‌های مذکور و صندوق کارآفرینی امید مکلفند بازپرداخت منابع صندوق توسعه ملی را تضمین نموده و حداقل منابع موضوع این قانون از محل منابع خود و به صورت تلفیقی تسهیلات اعطا نمایند.

تبصره- صندوق کارآفرینی امید به قانون «فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۹» اضافه می‌شود.

اظهار نظر کارشناسی:

پیشنهاد حذف تبصره وجود دارد. زیرا این تبصره جایگاه موضوعی ندارد و موضوع صندوق کارآفرینی امید باید در قوانین دیگر بررسی و تعیین تکلیف گردد.

در ثانی نتیجه تصویب این تبصره، خارج شدن صندوق کارآفرینی امید از شمول قانون عمومی و نظارت دیوان محاسبات می‌باشد.

ماده (۳)

حداکثر دوره تنفس تسهیلات موضوع این قانون یک‌سال تعیین می‌شود و دوره بازپرداخت تسهیلات حداکثر ۶ سال است که متناسب با نوع طرح محاسبه می‌شود.

پیشنهاد جایگزین کمیسیون:

حداکثر دوره تنفس تسهیلات موضوع این قانون یک‌سال تعیین می‌شود و دوره بازپرداخت تسهیلات حداکثر ۶ سال است که متناسب با نوع طرح محاسبه می‌شود.

تبصره- بانک‌های عامل و صندوق کارآفرینی امید، مجاز به تسویه تسهیلات پرداخته شده قبلی از محل منابع موضوع این قانون نمی‌باشند.

اظهار نظر کارشناسی:

مکانیسم نظارت بر اجرای تبصره فوق نامشخص بوده و سیستم تشویق و تنبیه آن پیش‌بینی نشده است و علاوه بر این عبارت «مجاز» از ضمانت اجرای آن نیز می‌کاهد. لذا پیشنهاد حذف این تبصره وجود دارد ولی از حیث اهمیت موضوع می‌توان در آیین نامه اجرایی آن، مکانیزم نظارتی اجرای آن پیش‌بینی کرد.

ماده (۴)

تسهیلات موضوع این قانون به طرح‌های کشاورزی، منابع طبیعی، معادن کوچک، فناوری اطلاعات، گردشگری، صنایع دستی و خدمات در مناطق روستایی و عشایری و همچنین برای تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی مستقر در نواحی صنعتی روستایی و شهرهای زیر ده‌هزار نفر جمعیت اختصاص می‌یابد.

پیشنهاد جایگزین کمیسیون:

تسهیلات موضوع این قانون به طرح‌های کشاورزی، منابع طبیعی، معادن کوچک، فناوری اطلاعات، گردشگری، صنایع دستی، کلیه فعالیت‌های مربوط به فرش دستبافت و خدمات در مناطق روستایی و عشایری و همچنین برای تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی مستقر در نواحی صنعتی روستایی و شهرهای زیر ده‌هزار نفر جمعیت اختصاص می‌یابد.

اظهار نظر کارشناسی:

- پیشنهاد حذف عبارت «شهرهای زیر ده‌هزار نفر جمعیت» وجود دارد. زیرا این ماده از این نظر که اعطای تسهیلات به واحدهای تولیدی مستقر در شهرهای زیر ۱۰ هزار نفر جمعیت را مد نظر قرار داده است، با عنوان و هدف لایحه مبنی بر ایجاد و توسعه اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری در تضاد آشکار قرار دارد. همچنین از آنجایی که در سال ۱۳۹۲، بالغ بر ۷۴۷ شهر زیر ۱۰ هزار نفر جمعیت وجود داشته است، لذا شامل کردن شهرهای مذکور در این لایحه، عملاً اغلب منابع مد نظر را به نواحی شهری هدایت خواهد کرد.

- با توجه به لحاظ عبارت «صنایع دستی» نیازی به اضافه کردن عبارت «کلیه فعالیت‌های مربوط به فرش دستبافت» نیست و پیشنهاد حذف وجود دارد.

ماده (۵)

منابع موضوع این قانون به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) براساس شاخص سهم بیکاران روستایی، جمعیت عشایری، مناطق مرزی و مناطق محروم به صورت استانی توزیع می‌گردد و پنجاه درصد (۵۰٪) باقیمانده به صورت ملی و براساس شاخص‌های مصوب شورای عالی اشتغال و بر مبنای شاخص‌های مصوب ستاد اقتصاد مقاومتی توزیع می‌شود.

تبصره - تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) از این منابع به مناطق عشایری اختصاص می‌یابد.

پیشنهاد جایگزین کمیسیون:

منابع موضوع این قانون به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) براساس شاخص سهم بیکاران روستایی، جمعیت عشایری، مناطق مرزی و مناطق محروم به صورت استانی توزیع می‌گردد و پنجاه درصد (۵۰٪) باقیمانده به صورت ملی و براساس شاخص‌های مصوب شورای عالی اشتغال و بر مبنای شاخص‌های مصوب ستاد اقتصاد مقاومتی توزیع می‌شود.

اظهار نظر کارشناسی:

از آنجایی که جمعیت عشایری حدود ۷ درصد جمعیت روستایی کشور به شمار می‌روند و برخی از استان‌های کشور دارای جمعیت عشایری چندانی نیستند، لذا پیشنهاد می‌شود:

تبصره به صورت زیر اصلاح شود:

تبصره - تا ده درصد (۱۰٪) از این منابع به مناطق عشایری اختصاص می‌یابد.

ماده (۷)

آیین‌نامه اجرایی این قانون مشتمل بر شرح وظایف و سهم هر یک از دستگاه‌های اجرایی ذیربط، چارچوب و شرایط عقد قرارداد عاملیت با سپرده‌گذاری، نرخ سود متناظر بخش‌های هدف، دوره بازپرداخت متناسب با نوع طرح، سازوکار تزریق تدریجی منابع و پذیرش طرح‌های پیشنهادی سایر دستگاه‌ها، ظرف مدت دو ماه پس از ابلاغ قانون توسط سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

پیشنهاد جایگزین کمیسیون:

آیین‌نامه اجرایی این قانون مشتمل بر شرح وظایف و سهم هر یک از دستگاه‌های اجرایی ذیربط، چارچوب و شرایط عقد قرارداد عاملیت با سپرده‌گذاری، نرخ سود متناظر بخش‌های هدف، دوره بازپرداخت متناسب با نوع طرح، سازوکار تزریق تدریجی منابع و پذیرش طرح‌های پیشنهادی سایر دستگاه‌ها، ظرف مدت دو ماه پس از ابلاغ قانون توسط سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور **ریاست جمهوری** تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

اظهار نظر کارشناسی:

پیشنهاد حذف عبارت «ریاست جمهوری» وجود دارد.

